

“АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ”: ЮВІЛЕЙНИЙ ВИПУСК

Збірник наукових праць професорсько-викладацького складу інституту “Актуальні проблеми гуманітарної освіти” відзначає свій ювілей: Видавничий центр інституту опублікував його 10-й випуск. Видання побачило світ за загальною редакцією ректора інституту, професора А.М.Ломаковича та проректора з наукової роботи, професора В.Є.Бенери. Літературну редакцію здійснила кандидат філологічних наук, доцент І.О.Воляннюк, комп’ютерний дизайн — С.П.Юрчук, коректуру — Л.В.Яшук. У збірнику розглядаються теоретико-методологічні засади становлення і розвитку освіти, особистісно-орієнтованого підходу в системі безперервної освіти, особистісно-орієнтованого навчання в умовах реалізації нових освітніх програм і професійної позиції педагога в новій парадигмі виховання. 106 авторів презентують 69 статей загально-теоретичної і конкретно-методологічної спрямованості. Зокрема, в розділі “Фахова підготовка у вищій школі” — 13, “Історія педагогічної думки” — 9, “Виховний потенціал навчального процесу” — 4, “Професійний портрет сучасного вчителя” — 4, “Психологія становлення особистості” — 5, “Науково-методичні засади дошкільної освіти” — 6, “Аспекти діяльності сучасних лінгвістичних і літературознавчих студій” — 7, “Актуальні проблеми фізичної культури і спорту” — 7, “Еколого-біологічні проблеми у сучасних наукових дослідженнях” — 6, “Розвиток мистецької освіти” — 8.

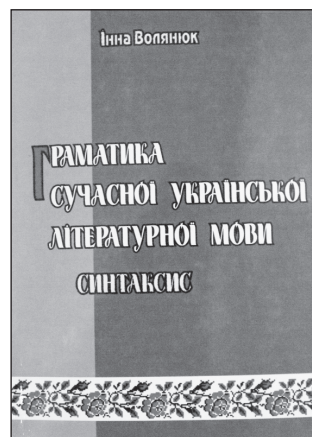
Ювілейний випуск збірника “Актуальні проблеми гуманітарної освіти” опубліковано за рішенням вченої ради інституту.

З ПОВАГОЮ ДО СИНТАКСИСУ

Кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови та літератури І.О.Воляннюк підготувала навчально-методичний посібник “Граматика сучасної української літературної мови. Синтаксис”. Посібник, опублікований у Видавничому центрі інституту, має відповідний Гриф МОН України. Видання рецензували доктор філологічних наук, професор кафедри української мови Тернопільського НПУ ім.Володимира Гнатюка Т.П.Вільчинська, доцент кафедри української мови Прикарпатського НУ ім.Василя Стефаника Н.Я.Тишківська та доцент кафедри української мови і літератури нашого інституту Л.М.Невідомська.

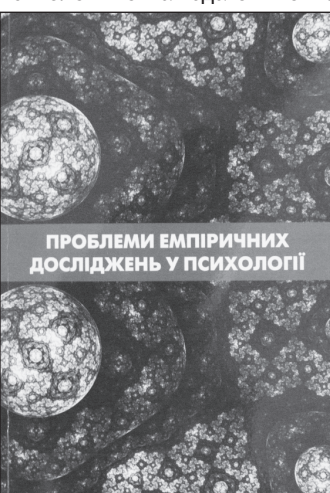
Автор посібника зазначає, що синтаксис як розділ граматики є одним із найскладніших у курсі сучасної української літературної мови, оскільки має узагальнюючий характер. З врахуванням потреби застосування новітніх інформаційних технологій, посібник побудований у модульному форматі. Матеріал розподілено за трьома модулями, кожен з яких складається з кількох блоків: теоретичного, практичного як поточного модульного контролю, блоку запитань і завдань для самоперевірки. Матеріал теоретичного блоку відповідає темі модуля. Якість засвоєння студентами теоретичного матеріалу визначається рівнем виконання вправ в позааудиторному або в аудиторному режимі і цим забезпечується здійснення поточного модульного контролю. Запитання та завдання для самоперевірки спрямовують студентів на якісну підготовку до написання змістових модулів, а теми самостійного опрацювання орієнтують їх на необхідність зосередження уваги на окремих найскладніших питаннях.

Безсумнівно, посібник сприятиме засвоєнню студентами теоретичних знань із синтаксису та пунктуації, оволодінню навиками аналізу словосполучень і речень за різними критеріями, вдосконаленню орфографічних і пунктуаційних умінь, а також може бути використаний студентами для самостійної роботи над навчальним курсом, при підготовці до практичних занять, у науковій роботі.

ЕМПІРИЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ В ПСИХОЛОГІЇ

Побачив світ тематичний випуск “Проблеми емпіричних досліджень в психології” гуманітарного наукового вісника Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету ім.Григорія Сковороди. Це видання започатковане з метою висвітлення проблематики емпіричних досліджень у царині гуманітарних наук, в тому числі психології. У віснику розглядається проблема методу в сучасній психології, аналізуються емпіричний фундамент психодіагностики та проблема ефективності тестів, кваліфікуються антинорми емпіричності й етичності у соціально-психологічному експерименті, досліджується проблема розвивального впливу і можливості активних методів навчання як емпірична складова психологічної та педагогічної взаємодії.

Випуск присвячено 200-річчю з дня народження відомого данського філософа С.К'єркегора і включає шість тематичних розділів, зокрема, “Проблеми освіти в сучасному світі: інтеграція, ідентифікація, синтез”, “Перспективи тренінгового методу в психології та соціальній роботі” тощо. У розділі “Проблема ефективності розвивального впливу: можливості та обмеження педагогічних технологій” опублікована стаття кандидата педагогічних наук, доцента кафедри загальної та соціальної педагогіки Л.М.Кравець “Погляди Г.С.Сковороди на виховання гармонійно розвиненої особистості крізь призму сьогодення”, де наш автор аналізує праці класика української філософії, в яких окреслюється проблематика формування духовності молоді людини та висвітлюються погляди народного вчителя на зміст і форми виховної роботи. У статті наголошується на думці Г.С.Сковороди, що для ефективності виховання необхідно максимально враховувати природні нахили людини, бо нещасною стає та людина, котра займається

тим, що не відповідає її задаткам і суперечить її внутрішній суті, покликанню.

За Сковородою, основою формування особистості виступає змістовне виховання дитини з дня її народження, що можливо здійснити лише спільним зусиллям батьків, учителів, суспільства. Загальний висновок статті: багаторганна педагогічна спадщина українського філософа-гуманіста Григорія Сковороди гідна творчого застосування педагогами всіх рівнів у навчально-виховній роботі з молоддю та дітьми різних категорій.

Сторінку підготувала літературний редактор газети “Замок” Ніна БАГНЮК

У ЦАРИНІ ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА

Редакційно-видавничий відділ Тернопільського НПУ ім.Володимира Гнатюка опублікував черговий випуск наукового збірника “Наукові записки. Серія “Літературознавство”, де представлені аналітичні дослідження літературознавців України з актуальних питань вивчення української та зарубіжної літератури, теорії літератури, порівняльного літературознавства. Особлива увага приділяється проблемі заблокованості української літератури та культури попередніх століть, формам їх функціонування, а також духовним відкриттям, що здійснили майстри слова України і зарубіжжя. Висвітлюється дискурсивна практика письменників, їх жанровий репертуар, сюжетно-композиційна організація текстів. Автори статей розглядають стильові течії і напрямки, наративну стратегію митців слова, їх внесок у вітчизняну та світову літературу.

Тематичний розділ “Історія української літератури” містить статтю завідувача кафедри української мови та літератури нашого інституту, доцента О.В.Василишина “Борис Харчук в умовах тоталітарного режиму”, в якій акцентується на деяких гострих життєвих і творчих перипетіях видатного українського прозаїка. В цьому ж розділі голова циклової комісії гуманітарних дисциплін педагогічного коледжу Р.О.Дубровський презентує дослідження “У двох світах: громадянська лірика Галини Гордасевич періоду “застою”, де аналізуються змістові та стилістичні особливості неопублікованих віршів поетеси, написаних у загатний період, а також здійснюється їх зіставлення з тогочасними, опублікованими нею творами. “Патріотичні мотиви поезії Олександра Неприцького-Грановського в контексті діалогу культур” — наукова розвідка кандидата філологічних наук, доцента кафедри англійської філології Н.В.Януса і викладача Кременецького медичного училища ім.Арсена Річинського С.С.Канівець. Автори підкреслюють, що в поетичному доробку нашого краяннина і відомого діяча української діаспори в Америці перетинаються і взаємозбагачуються впливи двох культур — української та американської, а вся творчість поета пронизана патріотичними почуттями, любов'ю до України і тугою за рідною землею.

Викладач педагогічного коледжу О.А.Бончик у розділі “Зарубіжна література та порівняльне літературознавство” публікує статтю “Рецепція тоталітаризму в малій прозі Володимира Винниченка та Стефана Цвейга: погляд ззовні та зсередини”. Автор приходить до цікавого висновку: обидва письменники яскраво продемонстрували метаморфози у свідомості людини під впливом тоталітаризму, але Винниченків герой перетворився з боягуза у сповнену рішучості та відповідальності особистість, а Цвейг показав, як людину зламала ідеологія. У цьому ж розділі асистент кафедри англійської філології І.Б.Комінарський досліджує “Поетикальні особливості драматургії Джорджа Ріггі у контексті канадської літератури”. Автор аналізує принципи побудови п'єс у добу постмодернізму, показує Джорджа Ріггі як новатора у канадській драматургії, з'ясовує особливості художньої інтерпретації образів і тексту в окремих його п'єсах і приходить до висновку, що модифіковані творчі здобутки Дж.Ріггі знайшли власний постмодерний розвиток, заклали підвалини сучасної канадської драматургії.

Ще один представник цієї ж кафедри, В.А.Якимович, висвітлює “Імагологічний дискурс роману Марії Матіос “Солодка Даруся” та повісті Діни Рубіної “Камера наезжає”, де наголошує, що для української письменниці представники радянської окупаційної влади є чужими, а російська авторка не критикує таку владу: її більше цікавить “чужа” культура, до якої вона ставиться з повагою і толерантно.

Звертаються наші науковці і до мовознавчої проблематики. Зокрема, у розділі “Мовознавство” статтю “Мовні аспекти сучасного молодіжного роману в українській та німецькій літературах (на прикладі романів Л.Дереша, С.Ушкалова, Б.Леберта)” публікує асистент кафедри англійської філології Л.А.Свиридюк, на думку якої, мовні аспекти персонажів сучасного молодіжного роману служать об'єктивному відображенню реалій нинішнього молодіжного середовища.

ЮНІ НАУКОВЦІ ПРО ГЕНДЕРНЕ ВИХОВАННЯ

В альманасі Криворізького національного університету “Педагогічне Криворіжжя” опубліковані матеріали навчально-методичного семінару “Гендерне виховання в сучасній школі”. У розділі “Гендерне виховання учнівської молоді: здобутий досвід і не вирішені проблеми” поряд із аналітичними дослідженнями науковців ВНЗ, педагогів-практиків ЗОШ вміщено наукові розвідки студентів нашого інституту. Студентка спеціальності “Соціальна педагогіка” Тетяна Дідук представила тему “Гендерний підхід у питанні аутизму”, де робить висновок про актуальність проблеми дослідження раннього дитячого аутизму, її детальнішого вивчення, зокрема етіології аутизму, а також розробки методики роботи з дітьми, хворими на аутизм, бо кожна дитина є індивідуальністю, відтак всякий випадок аутизму є унікальним. Її колега Наталія Михалевич вияснює “Роль соціального гувернера в гендерному вихованні дітей дошкільного віку сталого розвитку”. Вона наголошує, що гувернерство як педагогічне явище сформувалося з необхідності виховання яскравої неординарної особистості, котра б відповідала потребам суспільства. Розпочинати гендерне виховання необхідно з раннього дитинства, де вирішальна роль належить гувернерам як домашнім вихователям, які під час постійного спілкування з дитиною мають змогу своєчасно і з урахуванням її індивідуальних особливостей здійснювати необхідний виховний вплив гендерного змісту.

Розділ “Можливості розвитку гендерного орієнтованого навчання та виховання” містить статтю студента факультету іноземних мов Івана Прокіпчука “Гендерні особливості дітей-вундеркіндів в аспекті психологічного нонконформізму”. Автор наголошує, що одним зі способів утвердження вундеркінда у соціумі є нонконформізм як неприйняття пануючих традиційних поглядів. Саме тому творча ментальність вундеркінда може бути незрозумілою для широкого загалу. Це породжує проблему, що потребує вирішення у контексті потреб суспільства в епоху глобальної міжкультурної комунікації. Основа такого вирішення — врахування факту, що вундеркінд функціонує у суспільстві як суб'єктивний феномен обдарованої особистості, котра формує власний світ і не обмежує себе в уявленнях аж до рівня фантазії та ідей, малодоступних іншим членам соціуму.

Наукове керівництво дослідницькою роботою наших студентів здійснювала кандидат педагогічних наук, доцент кафедри загальної та соціальної педагогіки Л.М.Кравець.